

SISSEJUHATUS
LIIKUVUSKORRALDUS

SISSEJUHATUS LIIKUVUSKORRALDUS

AUTORID

Liyana Adjarova, Plovdivi Energiaagentuur

Ina Karova, Plovdivi Energiaagentuur

Ioanna Lepinioti, iMpronta di Massimo Infunti

Billy Carslaw, Birminghami Kaubanduskoja Grupp

TOIMETAJAD

Massimo Infunti

Domenico de Leonardis

TÄNAME

Soovime tänada hr Domenico de Leonardist, liikumise korraldamise eksperti, tema suure panuse eest käesoleva dokumendi ettevalmistamisel.

MoMa.BIZ website: <http://moma.biz>

Image source: www.eltis.org

KOOSTÖÖPARTNERID

TAUSTINFO 0. SISSEJUHATUS – LIIKUVUSKORRALDUS

Euroopa äri- ja tootmisalad on sageli raskesti ligipääsetavad ning asuvad keskmise suurusega linnade vabadel äärealadel, mistõttu ei ole töökoha ja kodu vahet liikumiseks autole kuigipalju alternatiive. Seepärast on auto peamine ja paljudel juhtudel lausa ainus vahend, mille abil töötajatel on võimalik tööle jõuda.

Äri- ja tootmisalade liikuvuskorralduse projekt MoMa.BIZ tuleneb selliste alade arvu suurenemisest ja vajadusest lahendada liikuvusprobleemid. Projekti eesmärk on aidata kaasa säästva liikuvuse edendamisele ning levitamisele Euroopa äri- ja tootmisaladel.

Selleks kaasatakse viie erineva Euroopa riigi (vt kaarti) äri- ja tootmisalad, kus katsetatakse liikuvuskavade väljatöötamist ning rakendamist. Kõigil aladel on võetud kasutusele kaasav lähenemisviis, mille raames kaasatakse liikuvuskavade väljatöötamisse ja rakendamisse kohalikud sidusrühmad. Käesolev juhend on koostatud projekti käigus läbi viidud tegevuste, projekti tulemuste ja saadud oskusteabe põhjal. See peaks juhtima äri- ja tootmisalade tähelepanu kodu ning töökoha vahet liikuvuse küsimustele, julgustama neid alasiid kõnealust lähenemisviisi järgima ja aitama neid selle rakendamisel.

Projekti MoMa.BIZ rahastatakse osaliselt programmi “Euroopa Intelligentne Energia” raames.

Juhend

Juhend on koostatud nii algajatest kui ka ekspertidest liikuvuskorraldajate jaoks. Juhend koos liikuvuse hindamise vahendiga (vt lk 8) aitavad ja suunavad liikuvuskorraldajaid äri- ja tootmisalade liikuvuskavade väljatöötamisel ning rakendamisel.

Sellest hoolimata sobib juhend ka äriühingutele, kes soovivad koostada oma individuaalse liikuvuskava – juhendis soovitatud liikuvuslahendused käivad kõigi töökohtade liikide kohta.

Juhend on jagatud kümneks taustinfot sisaldavaks kastiks, millest igaüks käsitletakse üht liikuvusteemat, kirjeldatakse parimat praktikat ja tutvustatakse ressursse, mis aitavad organisatsioonil oma liikuvuskorraldust parandada. Materjalid ei ole küll ülejäänud materjalidega otseselt seotud, ent viitavad teiste valdkondade peadele tavadele ja soovivad kasutajal kaaluda, mis laadi tuge tema piirkonnas juba pakutakse.

Taustinfos pakutud lahendus parandab äri- ja tootmisala liikuvuskorralduse

Juhendi taustinfokastide loetelu

Taustinfo 0: Sissejuhatus – liikuvuskorraldus

Taustinfo 1: Jalgratas

Taustinfo 2: Jalakäija

Taustinfo 3: Ühistransport

Taustinfo 4: Erasõidukite ühiskasutus

Taustinfo 5: Ühisauto või -bussi kasutamine

Taustinfo 6: Autoliikluskorraldus

Taustinfo 7: Liikumispuudega inimeste transport

Taustinfo 8: Täiendavad liikuvusmeetmed

Taustinfo 9: Turundus

põhimõtteid, mida on võimalik piiritleda ning hinnata liikuvuse hindamise vahendi abil.

Juhendi kasutamine

Juhendi puhul on tegu iseseisva materjaliga, mida saab kasutada liikuvuskorralduse planeerimisel ja rakendamisel. Juhendit täiendab MoMa.BIZi liikuvuse hindamise vahend ja neid soovitatakse kasutada koos. Lisateave liikuvuse hindamise vahendi kohta on esitatud käesoleva taustinfo leheküljel 8. Juhendist maksimaalse kasu saamiseks soovitavad selle koostajad järgida alltoodud korda.

- 1. etapp** Hinnake äri- ja tootmisala/ettevõtet, kasutades liikuvuse hindamise vahendit.
- 2. etapp** Küsitlege töötajaid nende liikuvuskäitumise ja muutuste võimaluse mõistmiseks.
- 3. etapp** Määratlege valdkonnad, millesse sekkuda, et äri- ja tootmisala/ettevõtte liikuvust parandada.
- 4. etapp** Liikuvuskava koostamisel vaadake taustinfot, see sisaldab mitmeid erinevaid liikuvuslahendusi ja kasulikke ressursse.
- 5. etapp** Uurige, kas kohaliku omavalitsuse üksus / riigi valitsus või muu organisatsioon toetab ja/või soodustab liikuvuskavade rakendamist.
- 6. etapp** Asuge liikuvuskava rakendama.
- 7. etapp** Hinnake äri- ja tootmisala/ettevõtet, kasutades liikuvuse hindamise vahendit.

Liikuvuskorraldus ettevõtetes

Töoga seotud sõidud, sh igapäevane kodust tööle sõitmine ja töölahetused, mida samuti aeg-ajalt ette tuleb, on peamine linna- ja linnalähiliikluse põhjus. Seepärast keskendutakse liikuvuskorralduses sageli töötajate liikumisharjumustele, et vähendada autode arvu ja liikluse negatiivseid mõjusid (nt õhureostus, energiakulu, stress jms).

Töötajate liikuvuskäitumise muutmise ja autokasutuse vähendamise potentsiaal on suur ning autosõitude 5–25%list vähendamist ettevõtte liikuvuskorralduse teel peetakse realistlikuks (EPOMMi uudiskiri, 2007. a oktoober).

ELi projekti MAX raames kokku lepitud liikuvuskorralduse mõiste

Liikuvuskorraldus on termin, mille all peetakse silmas säästva transpordi edendamist ja autokasutuse nõudluse ohjamist reisijate suhtumise ning käitumise muutmise teel. Liikuvuskorralduse tuum on nn pehmed meetmed, nagu teave ja teavitamine, teenuste korraldamine ja erinevate partnerite tegevuse kooskõlastamine. Pehmed meetmed suurendavad sageli karmide meetmete tõhusust linnatranspordis (nt uued trammiliinid, uued teed ja uued jalgrattateed). Liikuvuskorralduse meetmed (võrreldes karmide meetmetega) ei nõua ilmtingimata suuri investeeringuid ja nende tasuvusmäär võib olla kõrge.

Mida tähendab ettevõtte liikuvuskorraldus?

Ettevõtte liikuvuskorraldus tähendab töötajate liikumise (ja kaupade transpordi) analüüsi, parandamist ja seiret eesmärgiga mõjutada nende tööga seotud liikuvuskäitumist ning vähendada autosõite, mille puhul autos on vaid üks reisija.

Ettevõtte liikuvuskorraldust saab hõlpsasti laiendada kogu äri- või tootmisalale, kus ettevõtted teevad ühiste eesmärkide saavutamiseks koostööd, millel on ilmselged eelised:

- töökoormuse jaotus;
- võimalus võtta suurema ulatusega liikuvusmeetmeid;
- kulude jagamine;
- kriitilise massi tekitamine, mis pälvib kohalike sidusrühmade (nt kohalike omavalitsusüksuste) tähelepanu.

Liikuvuskava on kasulik abivahend

Liikuvuskava on tähtis liikuvuskorralduse vahend.

Projektis COMMERCE¹ on leitud, et liikuvuskava eesmärk on “muuta ettevõtte tööga seotud sõitude korraldus otstarbekaks. Tegu on sidusate

planeerimispõhimõtetega, mis võivad olla vabatahtlikud või kohustuslikud, ent mis on alati koordineeritud. Liikuvuskava algatuste eesmärk on piirata erasõidukite kasutust, töötades välja alternatiivsed lahendused: jalgsi liikumine, jalgrattaga liikumine, ühistransport, erasõidukite ühiskasutus ja ühisauto kasutus”.

Ühendkuningriigi transpordiministeeriumi määratluse kohaselt on liikuvuskava dünaamiline protsess, mis kasvab ja areneb aja jooksul ettevõttes ning selle toimimise keskkonnas valitsevate asjaolude muutumise järgi. Tegu ei ole ühekordse ettevõtmisega ega dokumendiga, mis kirjutatakse sahtlisse. See on uue ja parema töö- ja eluviisi algus, arengu- protsess.

Liikuvuskava väljatöötamise võib jagada viieks etapiks, mida on kirjeldatud alltoodud joonisel.

Kaasamine

Üks eduka liikuvuskava eeldustest on kõigi sidusrühmade (alates kõrgemast juhtkonnast ja lõpetades töötajatega) kaasamine kava väljatöötamisse ja rakendamisse. See lähenemisviis tagab kava vastavuse erinevatele vajadustele ja vaatenurkadele ettevõtte sees, liikuvusmeetmete vastuvõetavuse ning vajalike ressursside eraldamise kava rakendamiseks.

Joonis 1
Liikuvuskava koostamise etapid, mis pärinevad projekti COMMERCE liikuvuskava juhendist.

Liikuvuskavadega soovitakse reeglina

parandada olemasolevaid liikuvusalternatiive kodu ja töökoha vahet liikumiseks ning kasutada vahendeid töötajate liikuvuskäitumise mõjutamiseks. Sellega kaasnevad turunduskampaaniad, mille eesmärk on teavitada töötajaid alternatiivsetest transpordivõimalustest ja töötajaid harida. Erinevate elementide kombinatsioon on liikuvuskavade tulemuslikkuse eelduseks, sest käsitleb liikuvusprobleemi terviklikumalt. Hea liikuvuskava abil on võimalik vähendada autoga tööle sõitvate töötajate hulka 15%.²

Liikuvuskava juhtimine

Nagu kõigi projektide puhul, peab ka liikuvuskaval olema selge juhtimisstruktuur. Vaja on projektijuhti/liikuvuskorraldajat, kes vastutab kogu protsessi koordineerimise eest. Liikuvuskorraldaja ülesanded:

- liikuvuskava väljatöötamise ja rakendamise järelevalve;
- kõrgema juhtkonna, personali, ametiühingute esindajate jt kaasamine ja toetuse tagamine;
- juhtkomiteede, töörühmade jms loomine, nende tegevuse koordineerimine ja nende tegevuses osalemine;
- liikuvuskava väljatöötamiseks vajalike andmete kogumise koordineerimine;
- taotluse esitamine, et tagada liikuvuskava arendamiseks vajalik eelarve ning selle tõhus ja tulemuslik kasutamine;
- koostöö erinevate osakondadega (nt personaliosakond, kinnisvaraosakond, majandusosakond jt) ja väliste organisatsioonidega (nt kohalikud omavalitsusüksused, transpordifirmad jt);
- tulemuslike turundus- ja teadlikkuse parandamise kampaaniate väljatöötamine ning läbiviimine liikuvuskava edendamiseks;
- kõigile teavet vajavatele töötajatele kontaktisikuks olemine;

- liikuvuskava seireprogrammi (sh eesmärkide seadmise ja mõju hindamise) koordineerimine.

(Allikas: Ühendkuningriigi transpordiministeerium, 2006⁹)

Ühendkuningriigi transpordiministeerium soovib luua:

juhtrühma, kes tegeleb kava väljatöötamise järelevalvega ning annab suuniseid ja pakub kõrgema tasandi tuge;

töörühma, kes töötab välja lahendused töötajate kaasamiseks ja pidevaks koostööks töötajatega.

Peale selle on vaja kõrgema juhtkonna toetust, sest nad peavad tagama rahastamise ja olema ideaaljuhul eeskujuks.

Juhrühm peab korraldama liikuvuskava protsessi raames regulaarseid koosolekuid. Neid koosolekuid korraldatakse tihemini algetappides, mil määratletakse liikuvuskava põhiaspektid (sh üld- ja erieesmärgid, ajakava, eelarve).

Ka töörühmad peavad regulaarselt kogunema, et anda töötajatele võimalus aktiivselt panustada liikuvuskavasse, määratleda lahendamist vajavad küsimused ning tagada nende huvi ja osalemine.

Liikuvuskava seire ja hindamine

Seire ja hindamine on liikuvusprotsessi oluline osa. Neist on abi alljärgnevaks:

- liikuvuskava edukuse seire;
- algsete eesmärkide saavutamise kontroll;
- kontrollimine, kas teatud liikuvusmeetmeid või kogu liikuvuskava on vaja muuta;
- eelseisva perioodi prioriteetide määratlemine;
- alusandmete kogumine, et teavitada nii töötajaid kui ka kõrgemat juhtkonda liikuvuskava mõjust.

Soovitav on juba varakult koostada seire- ja hindamiskava, et oleks selge, millal ning kuidas seire toimub, kes vastutab andmete kogumise ja nende hilisema analüüsimise ning aruandluse eest.

Liikuvuskava eelised

Liikuvuskava eelised ei piirdu kava rakendava ettevõtte või äri- ja tootmisala ega tema töötajatega, vaid eelised laienevad ka nende klientidele, külastajatele ning ümbritsevale kogukonnale. Liikuvuskavad võivad pakkuda ettevõtetele palju eeliseid, sh majanduslikke, ärilisi ja keskkonnanäeliseid. Liikuvuskava:

Fakt

Itaalias kohustab Decreto Ronchi (Ministero dell'Ambiente, 27.03.1998) 300 või enam töötajaga (või enam kui 800 eri linnades paikneva töötajaga) ettevõtteid nimetama ametisse liikuvuskorraldaja ning koostama ja rakendama liikuvuskava.

Õigusaktid ja ettevõtja sotsiaalne vastutus

- aitab täita õigusaktidest tulenevaid kohustusi;
- tagab planeerimiskorralduse uue objekti jaoks või olemasoleva objekti uusaarenduse jaoks;
- parandab suhteid ettevõtte lähedal elavate inimestega;
- paneb aluse uuele ettevõtluskultuurile, mis rajaneb koostööl ja jagatud väärtustel (keskkonna hoidmine, solidaarsus, võrdsus jne);
- aitab rahuldada nõudlust ettevõtja sotsiaalse vastutuse suurendamise järele (sh keskkonnanäesmärgid, nt ISO 14001 standard või heitmete vähendamise eesmärgid seoses üleilmse soojenemisega);
- aitab tugevdada sidemeid koostööpartnerite vahel: ettevõtted, vastutav ametiasutus või transpordifirmad, kasutajad, ametivõimud.

Hea praktika: lõpp parkimiskaosele⁴

Kui Mark Taylor saabus Bentley objektile Crewes oma esimesel tööpäeval liikuvuskava koordinaatorina, seisis ta kohe silmitsi probleemidega, mida pidi lahendama hakkama: kõikjale pargitud autod (sh mõned neist kohtades, kuhu oli keelatud autosid parkida), mis takistasid tehasesse suunduvaid ja tehastest väljuvaid veokeid ja ummistasid kõrvalasuva elurajooni tänavaid. 18 kuuga oli tehase töötajate arv kerkinud 3200st 4500ni, ent liikuvuskava on pinget leevendanud. "Tänase päeva seisuga on parklas sada vaba kohta ja selle tulemuse oleme saavutanud parklat laiendamata," sõnab Taylor.

Parkimine

- lahendab probleeme, mida põhjustab parkimishäda;
- säästab raha parkimisteenuste osutamise ja tagamise maksumuselt;
- vabastab autoparklate alust maad tootlikumaks kasutuseks;
- võimaldab olemasolevate hoonete suuremat täitumust.

Tööreisid

- vähendab läbisõidukulusid ja muid tööga seotud reisikulusid;
- vähendab sõidukipargi haldamise kulusid;
- lahendab probleeme, mida liiklusummikud põhjustavad ettevõtte territooriumil ja selle ümbruses.

Kliendid

- võimaldab suuremal hulgal klientidel ettevõtte juurde pääseda;
- tagab ettevõttes käivatele klientidele parema kogemuse;

- tagab ettevõttes käivatele klientidele parema kogemuse;
- hõlbustab kaupade toimetamist objektile ja objektilt.

Töötajad

- vähendab tööle sõitmisel juhtuvate õnnetuste arvu ning seeläbi kulusid ja haigushüvitusi;
- vähendab tööga seotud sõitudele kuluvat aega;
- parandab töötajate tervist ja vähendab töölt puudumisi;
- hõlbustab töötajate värbamist ja hoidmist seeläbi, et muudab tööle sõitmise hõlpsamaks ning odavamaks;
- muudab töötajate ümberasumise vastuvõetavamaks, pakkudes transpordivõimalusi;
- suurendab töötajate täpsust, vähendades liiklusummikutest tulenevaid hilinemisi ja toetades usaldusväärsemaid transpordiviise;
- rahulolevamad, lõdvestunud ja tootlikumad töötajad.

Allikas: projekti COMMERCE liikuvuskava juhend¹, TOOLBOX² ja Ühendkuningriigi transpordiministeerium, 2008³

Hea praktika: aitab kaasa töötajate hoidmisele⁴

Computershare on pannud käiku töötajatele mõeldud bussi, mis teeb hommikuti ja õhtuti kolm objekti ja Bristol'i kesklinna vahelist sõitu. Chris Llewellyn, kes juhib liikuvuskava, selgitab: "Olemasolevad ühistransporditeenused olid ebapiisavad ja töötajate hoidmine oli seetõttu suur probleem, sest ühistranspordi maksumus moodustas märkimisväärse osa meie kõnekeskuse töötajate sissetulekutest." Tasuta buss on kasulik nii ettevõttele kui ka selle töötajatele ning on iga päev sõitjaid täis, vedades ligikaudu 14% töötajatest.

Liikuvuskava võimalused **töötajatele**:

- võrdsete võimaluste suurendamine, asendades vanusest sõltuvad sõidusoodustused säästvate sõiduvõimalustega, mis on kättesaadavad kõikidele töötajatele, sh neile, kellel autot ei ole;
- parkimisvõimaluste tagamine neile, kellel on kõige suurem vajadus sõiduki järele;
- vähem stressi põhjustavate tööle sõitmise võimaluste pakkumine;
- sportimisvõimaluste pakkumine;
- tööle sõitmiseks kuluva aja vähendamine;
- tööle sõitmise kulude vähendamine või auto soetamise vajaduse vältimine.

Allikas: Ühendkuningriigi transpordiministeerium (UK), 2008⁴

Ümbritsev kogukond saab ettevõtte liikuvuskavast samuti suurt kasu, sest liikuvuskava muudab:

- kohalikud tänavad ohutumaks, vaiksemaks ja puhtamaks;
- vähendab parkimisprobleeme;
- parandab ühistransporti;
- parandab keskkonda ning jalgratta- ja jalakäijate marsruute;
- aitab luua koha, kus on meeldivam elada, töötada, mida on meeldivam külastada ja mis tõmbab ligi investeeeringuid.

Allikas: Ühendkuningriigi transpordiministeerium, 2008⁴

Liikuvuse hindamine – uus vahend

Liikuvuse hindamise vahend on uus instrument, mis on koostatud projekti MoMa.BIZ raames äri- ja tootmisalade liikuvuskorralduseks ning säästvate transpordiviiside edendamiseks.

Tegu on veebipõhise enesehindamisvahendiga. Vastajad vastavad olulisematele liikuvust ning liikuvuspõhimõtete edendamist ja liikuvuskorraldust puudutavatele küsimustele. Neid hinnatakse ja vastajale antakse konkreetne liikuvushinnang.

Vahendil on lisaks kaheksa ikooni. Need sümboliseerivad liikuvuse määra põhiaspekte ja põhimõtteid, mis vastavad lahenduste juhendi taustinfo kastidele 1–8. Ikoonid on värvilised: punane värv tähendab kehva tulemust ja roheline head tulemust, nende aluseks on enesehindamise käigus antud vastused.

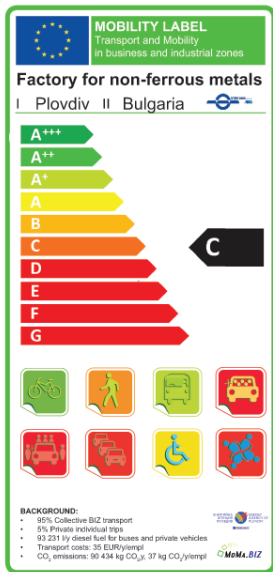
Täiendav tulemus on võimalus kasutada liikuvuse diagnostikat ettevõtte tasandil, et näidata, kuidas ettevõtte aitab kaasa äri- ja tootmisala edukusele, või kasutada seda eraldiseisva vahendina, et panna igat ettevõtet mõtlema sellele, kuidas ta saab parandada liikuvuspõhimõtteid ja -protsesse.

Vahendil on selge potentsiaal liikuvuspõhimõtete hindamiseks nii keskmises kui ka pikas perspektiivis. Kui esmase hindamise käigus on põhiosa paika saadud, siis on teatud ajavahemike järel võimalik diagnostikavahendit kasutada, et võrrelda olukorda erinevatel ajahetkedel ning hinnata äri- ja tootmisala, sellel paiknevate ettevõtete või üksiku ettevõtte arengut. Sõnum

on lihtne – roheline tähendab head.

Hindamistulemustele tuginev liikuvusmäärgis saadab lihtsa, ent selge sõnumi selle kohta, kus äri- ja tootmisala või ettevõtte hetkel omadega asub. See kaasab ala või ettevõtte dialoogi ja annab võimaluse sügavamaks koostööks liikuvusjuhiga ning võib koguni käivitada arengukava.

Vahendist võib ammutada ka inspiratsiooni erinevate liikuvusmeetmete tarbeks.

Säästva liikuvuse edendamine

Vahend aitab edendada säästvat liikuvust kolmel viisil:

1) omistatud märgis annab selget ja kiiret teavet säästvate transpordiviiside kohta, mis on kättesaadavad ettevõttele või äri- ja tootmisalale, mis märgist kasutab. See paneb inimesed enne ettevõttesse / äri- ja tootmisalale autoga sõitmist järele mõtlema;

2) ettevõtteid õhutatakse koostama ja rakendama liikuvuskava, sest nad võivad omandada märgise, mis kinnitab nende huvi keskkonnaküsimuste vastu. Sellega toetavad nad ettevõtte või äri- ja tootmisala keskkonnasäästlikku kuvandit;

3) kohalikel juhtkondadel on selge vahend, mille abil näidata äri- ja tootmisala tulemusi ning erinevaid alasid võrrelda. See aspekt mõjutab kinnisvara väärtust ning äri- ja tootmisala atraktiivsust.

Hindamisvahend ja lisadokumendid on kättesaadavad MoMa.BIZi kodulehel <http://moma.biz/en/documentation/mobility-labelling>.

KASULIKUD MATERJALID JA ABIVAHENDID

COMMERCE

(s.o Creating Optimal Mobility Measures to Enable Reduced Commuter Emissions ehk optimaalsete liikuvusmeetmete võtmine selleks, et vähendada pendeldajate hulka):
<http://www.londoncouncils.gov.uk/services/commerce/default.htm>

Projekti eesmärk on suurendada Euroopa VKEde liikuvuskavade arvu ja parandada nende kvaliteeti, pakkudes VKEdele abivahendeid ning standardeid, mille aluseks on Euroopa parim praktika. Projekti raames on töötatud välja hulk praktilisi suuniseid liikuvuskavade koostamise kohta.

Ühendkuningriigi transpordiministeerium

<http://www.dft.gov.uk/>

Ühendkuningriigi transpordiministeerium on koostanud mitmeid materjale liikuvuskorralduse ja -planeerimise kohta:

- liikuvusplaneerimise juhendis pealkirjaga "The Essential Guide to Mobility Planning" käsitletakse ettevõtete liikuvuskavade väljatöötamist ja rakendamist. Juhendisse on kogutud kokku juba kasutatavad ja järeleproovitud ning end tõestanud lahendused, mis pakuvad käegakatsutavat ja põhjalikku ülevaadet sellest, mida on vaja liikuvuskava koostamiseks ning käikulaskmiseks;
- "Smarter Choices" (targemad valikud) sisaldab võtteid, mille abil suunata inimesi säästvamate variantide poole, nt soodustades koolide, töökohtade ja individuaalsete liikuvuskavade koostamist;
- "A travel plan resource pack for employers", (tööandjatele mõeldud abimaterjal töötajate liikuvuskava koostamiseks) on kasulik juhend liikuvuskavade koostamise ja rakendamise kohta;

- "Making travel plans work: lessons from UK case studies" (Kuidas sõiduplaanid toimima panna: õppetunnid Ühendkuningriigi juhtumiuuringutest).

Ways2Work

<http://ways2work.bitc.org.uk/>

Ways2work on erasektori algatus, millega püütakse suurendada tulemuslikkust töötamis- ja sõitmisviiside parandamise teel. Selles antud praktilisi soovitusi säästva transpordi edendamiseks ja sõitude vähendamiseks ettevõtte strateegilise arenduse raames.

Act Travelwise

<http://www.acttravelwise.org/plan>

Tegu on Ühendkuningriigi võrgustikuga, mis edendab säästvat transporti. Kodulehelt leiab kasulikke teavet liikuvuskavade kohta.

IEE eLibrary

<http://www.iee-library.eu/>

IEE eLibrary rubriik "Mobility Management" sisaldab endas mitmeid liikuvuskorralduse abivahendeid ja juhendeid, muu hulgas õppematerjali "eAtomium Mobility Management: training material" ja juhendit "Treatise – Mobility Management".

Mobility Management Portal

<http://www.eu-portal.net/>

Portaali eesmärk on kiirendada ELi uuringutulemuste kasutuselevõttu kohalikus ja piirkondlikus transpordis uute kursuste ning õppevahendite abil. Õppematerjalid pakuvad kasulikke ülevaateid ettevõtete liikuvuskorraldusest ja liikuvuskavadest.

EPOMM (European Platform on Mobility Management ehk Euroopa liikuvuskorralduse platvorm): <http://www.epomm.eu/index.php>

Tegu on võrgustikuga, mis ühendab liikuvuskorraldusega tegelevaid Euroopa riike. Veebilehelt leiab teavet liikuvuskorralduse kohta, kasulikke töövahendeid ja juhtumiuuringuid.

Eltis

<http://www.eltis.org/>

Eltis toetab Euroopa linnapiirkondade liikuvusalase teabe, teadmiste ja kogemuste vahetust. Saidil on rubriik "Tools" (abivahendid), mis sisaldab liikuvuskorralduse juhendeid, käsiraamatuid ja veebiabivahendeid. Lisaks on juhtumiuuringute rubriik, kus esitletakse edukaid näiteid linnatranspordi algatuste ja strateegiate kohta, andes ülevaate eduteguritest.

ManagEnergy

<http://www.managenergy.net/>

Tegu on programmi "Euroopa intelligentne energia" algatusega. Veebisaidilt leiab levitamist väärivaid hea praktika juhtumiuuringuid energiatõhususe, taastuenergia ja keskkonnasäästliku transpordi (sh liikuvuskorralduse) vallast.

Liikuvuskavade väljatöötamise abivahendid

MoMa.BIZ Mobility Labelling Tool

<http://moma.biz/en/documentation/mobility-labelling>

Lihtsasti kasutatav abivahend, mille abil saab lihtsate küsimuste põhjal hinnata äri- ja tootmisala (või ettevõtte) ligipääsetavust ning säästva liikuvuse edendamise püüdlusi, et omistada liikuvusmärgis.

TOOLBOX

<http://www.mobilitymanagement.be/>

Tegu on otsingumootoriga, mis aitab ettevõtetel koostada oma liikuvuskava ja tõhusalt edendada ühistranspordi kasutust, ettevõtte ühise transpordi kasutust, erasõidukite ühiskasutust, jalgsi liikumist ning rattaga liikumist kodu ja töökoha vahet.

MaxExplorer

<http://www.epomm.eu/index.php?id=2745>

Lihtne interaktiivne abivahend aitab liikuvuskorralduse vallas alles algajaid valida liikuvuskorralduse meetmeid, mis on nende olukorras sobivaimad. MaxExplorer annab vaid esmaseid juhtnööre – ta ei ole piisavalt täpne, et anda konkreetset nõu meetmete valiku, kulude või ajastuse kohta.

LimeSurvey

<http://www.limesurvey.org/>

LimeSurvey on avatud veebipõhine uurimusrakendus, mis võimaldab kasutajatel koostada ja viia läbi uuringuid ning koguda vastuseid hõlpsasti ja kiiresti. See abivahend võib olla väga kasulik liikuvusuuringute tegemiseks.

KASUTATUD KIRJANDUS

¹ Creating Optimal Mobility Measures to Enable Reduced Commuter Emissions (COMMERCE); "Mobility Plan Guide Book"
<http://www.londoncouncils.gov.uk/services/commerce/mobilityplan.htm>

² Ühendkuningriigi transpordiministeerium, "Making Mobility Plans work: lessons from UK case studies" (Kuidas sõiduplaanid toimima panna: õppetunnid Ühendkuningriigi juhtumiuuringutest) (2002)

³ TOOLBOX for Mobility Management in Companies
<http://www.mobilitymanagement.be/english/index.htm>

⁴ Ühendkuningriigi transpordiministeerium, "Essential Guide to Travel Planning" (2008)

⁵ Ühendkuningriigi transpordiministeerium, "A travel plan resource pack for employers" (Tööandjatele mõeldud sõidukava koostamise abimaterjalide kogum) (2006)

The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Union. Neither the EACI nor the European Commission are responsible for any use that may be made of the information contained therein.